

HELYI SZABÁLYZAT A KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLATHOZ

Az IKSZ fogalma

„A közösségi szolgálat szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak pedagógiai feldolgozása”. [Nkt. 4.§ (15)]

Az IKSZ-re vonatkozó jogszabályok

- a nemzeti köznevelésről szóló **2011. évi CXCV. törvény**
Az érettségi vizsgák megkezdésének feltétele 2016. jan. 1-jétől kezdve ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása, kivéve azon sajátos nevelési igényű tanulókat, akiket a szakértői bizottság javaslata alapján a közösségi szolgálat alól az igazgató határozatban mentesített. [Nkt. 6.§ (4)]
- a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló **110/2012. (VI.14.) kormányrendelet**
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló **20/2012. (VIII. 31. EMMI rendelet)** 45. pontja (A közösségi szolgálattal kapcsolatos rendelkezések); 133.§.

A közösségi szolgálat időkerete

Az IKSZ keretében feladatot teljesíteni **csak 9 – 12. évfolyamon** lehetséges.

Iskolánk szorgalmazza, hogy a diákok lehetőleg az első három tanév, illetve a tanítási szünetek alatt teljesítsék a közösségi szolgálatot. Így 12. tanévben már teljes energiájukkal az érettségire való felkészülésre tudnak majd koncentrálni.

Amennyiben a tanulók mégis 12. évfolyamon is teljesítenek IKSZ órát, legkésőbb az évváró osztályozókonferenciát megelőző napig kell teljesíteniük az 50 órát.

„A közösségi szolgálat teljesítése körében egy órán hatvan perc közösségi szolgálati idő értendő azzal, hogy a helyszínre utazás és a helyszínről hazautazás ideje nem számítható be a teljesítésbe. A közösségi szolgálat (...) alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb háromórás, tanítási napokon kívül alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb ötórás időkeretben végezhető. A közösségi szolgálat során a tanuló naplót köteles vezetni, amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott.”

[20/2012. (VIII. 31. EMMI rendelet) 45. (6) (7) (8)]

Hol végezhetik a tanulók a közösségi szolgálatot?

Szegeden vagy környékén, illetve a tanuló lakhelyén/ annak környékén. Ez utóbbi vonatkozik a külföldi lakhellyel rendelkező tanulókra is. A „környékén” kitétel kb. 30 km-es körzetet jelent.

Fogadószervezetek

Az EMMI rendelet 133§ (1) bekezdése alapján:

- saját intézmény
- civil vagy nonprofit szervezetek
- állami v. önkormányzati intézmények
- egyházi szervezetek
- ill. magánszemélyek; ez esetben az iskola vagy egy másik koordináló szervezet a fogadóintézmény

Az IKSZ fő területei

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 133.§ alapján:

- a) az egészségügyi
- b) a szociális és jótékonyági
- c) az oktatási
- d) a kulturális és közösségi
- e) a környezet-és természetvédelemi
- f) a katasztrófavédelmi
- g) az óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal,
az idős emberekkel közös sport-és szabadidős területen folytatható tevékenység.

Iskolánkban az alábbi helyi közösségi szolgálatokra van lehetőség:

- tanuló társak segítése a tanulásban: korrepetálás
- mozgás és érzékszervi sérült társ segítése
- az iskolai környezet javítása érdekében végzett tevékenység: udvarrendezés, virág-/faültetés, padfirkák eltüntetése stb.
- iskolánk szépítése: teremdíszítés, folyosók dekorálása
- iskolai hagyományok őrzése pl. Alapítványi Esten szereplés, az előkészítésében, lebonyolításában, utómunkálataiban aktív részvétel
- iskolánk, valamint az iskolánkban tanulható szakmák bemutatása és ajánlása:
Nyílt Nap / Szakmák Éjszakája / Mi a pálya? stb. rendezvényeken aktív részvétel
- iskolai ünnepi műsorok pl. tanévnyitó ünnepély, gólyaavató, október 23-ai műsor, szalagavató, karácsonyi műsor, március 15-éről való megemlékezés, ballagás, tanévzáró ünnepély előkészítésében és lebonyolításában való aktív részvétel
- gyűjtési akciók pl. hasznátelelem, ill. papírgyűjtés vagy adománygyűjtések (pl. cipősdoboz-akció) kezdeményezése, szervezése, az abban való aktív részvétel
- városi és megyei rendezvényeken való közreműködés
- bevásárlás / kertgondozás nyugdíjas pedagógusoknak

A közösségi szolgálat a személyeknek nyújtott segítség mellett a helyi közösség segítésére is fókuszál. A helyi közösség érdekét szolgálja pl. az udvarrendezés/ teremdíszítés stb. Kellemesebb környezetben a tanulók jobban érzik magukat, és így hatékonyabban tudnak tanulni, tehát ez az iskola mint közösség javát szolgálja. A nyílt nap, illetve a Szakmák Éjszakája is a helyi közösség jó hírét viszi tovább, iskolánk az itt nyújtott aktív részvételt (pl. a diák maga is bemutat kísérletet, tájékoztató előadást/beszámolót tart), vagyis a programhoz hozzáadott értéket elfogadja közösségi szolgálatként.

A tanuló csak olyan intézményben végezheti a közösségi szolgálatot, amellyel iskolánknak van együttműködési szerződése. A listát megtekinthetik a honlapunkon (Hírek, információk – Közösségi szolgálat – Fogadó intézmények listája); jelenleg több mint 150 intézményt tartalmaz. Azonban a tanulók maguk is javasolhatnak új fogadóintézményt. Amennyiben szeretnének „hozni” új fogadóintézményt, az iskolai közösségi szolgálat koordinátor tanárát, Pászterné Zámbori Ibolya tanárnőt keressék ez ügyben.

Változatosság elve: Helyi szabályozásunk szerint a **helyi**, tehát iskolán belül végzett közösségi szolgálat **mellett legalább két területen** kell közösségi munkát végezniük a diákoknak.

Arányosság elve: az **iskolán belüli IKSZ órák száma nem haladhatja meg** a 50 óra 50%-át, azaz **a 25 órát.**

Részrehajlás-ellenesség elve: **családtagnál vagy családtag közvetlen munkahelyén nem lehetséges** közösségi szolgálat végzése

Dokumentáció rendje:

- **jelentkezési lap:** minden kilencedikes tanulónak közösségi szolgálati jelentkezési lapot kell kitöltenie, amely
  - tartalmazza a közösségi szolgálatra való jelentkezés tényét
  - felsorolja a 8 lehetséges tevékenységi területet, amelyekből a tanuló választ
  - valamint tartalmazza a szülő egyetértő nyilatkozatát

A tanuló a közösségi szolgálat végzésének teljes időszakára vonatkozóan egyszer tölti ki.

- **az osztálynaplóban** (a koordinátor félévente rögzíti a közösségi órák teljesítését), **a bizonyítványban és a törzslapon a közösségi szolgálat teljesítésének vezetése**
- az iskola a közösségi szolgálat teljesítéséről **a tanulói jogviszony tanév közbeni megszűnésekor igazolást állít ki két példányban**, amelyből egy példány a tanulónál, egy az intézménynél marad
- az iskola a közösségi szolgálattal kapcsolatos dokumentumok kezelését az iratkezelési szabályzatában rögzíti
- iskolán kívül végzett közösségi szolgálat esetén az iskola és a fogadószervezet **együttműködési megállapodást** köt, amely tartalmazza: a megállapodást aláíró felek adatain és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát, a végzett tevékenységeket, szükség esetén a mentor nevét és feladatkörét
- a tanulók az elvégzett órákat a **közösségi naplójukban** kötelesek vezetni; tartalma: melyik intézménynél, hány órát teljesítettek, milyen feladatot láttak el; az elvégzett feladatot a fogadóintézmény képviselője aláírással és pecséttel igazolja

Kapcsolattartás a diákokkal és szülőkkel

- 9. évfolyamon diákok és szülők részére külön **tájékoztatót** tart az IKSZ koordinátor.
- **Iskolánk honlapján** „Közösségi szolgálat” fül alatt néhány dokumentum megtalálható:
  - Helyi szabályzat a közösségi szolgálathoz
  - Tájékoztató a közösségi szolgálatról
  - Fogadó intézmények listája
- Egy **facebookos „GD Közösségi szolgálat” csoport** is működik, ahol az IKSZ koordinátor tanára rendszeresen közzéteszi a fogadószervezetektől érkező felhívásokat, és a tanulók hozzászólásban, jelentkezési sorrendben tudnak jelentkezni. A jelentkezett tanulókat pedig a koordinátor közvetíti a fogadószervezet felé. (<https://www.facebook.com/groups/918684514936818/>)
- A koordinátor tanár heti rendszerességgel **fogadóórákat** tart, ahol személyesen is kereshetik; ezenfelül pedig telefonon vagy e-mailben minden nap, hétfőig és tanszüneti napokon is elérhető.

Kapcsolattartás a fogadószervezetekkel

- e-mailen
- telefonon
- fogadószervezet személyes felkeresése
- börszéken, ami kiváló alkalom a lehetséges tevékenységek megismerésére

Az iskolai közösségi szolgálat irányítása:

A középiskolai intézmény vezetője jelöli ki az iskolai koordinátort, aki felelős:

- a tanulók felkészítéséért
- a fogadószervezetekkel való kapcsolattartásért
- adminisztrálásért, dokumentálásért, igazolásért
- a tanulók bevonásáért a folyamat egészébe
- az alapelvek érvényesítéséért
- a helyi közösségi szolgálat megszervezéséért

Felkészülés a közösségi szolgálatra és a program lezárása

Felkészülés

A közösségi szolgálat minél hatékonyabb elvégzését iskolánk **2 óra felkészítő foglalkozással** segíti elő.

A jogszabályi háttérrel és a gyakorlati tudnivalókkal az iskolai koordinátor ismerteti meg a tanulókat, az iskolapszichológus vezetésével pedig érzékenyítő tréningen vesznek részt.

A program lezárása

A közösségi szolgálat **2 óra záró foglalkozással** végződik.

A lezárás alkalmával a tanulóknak lehetőségük van visszacsatolásra, reflexióra.

Az IKSZ koordinátor tanára havi rendszerességgel meghirdet egy záró foglalkozást, ahová azon diákok jelentkezhetnek, akik addig legalább 48 órát teljesítettek. Itt minden tanuló lehetőséget kap a megszólalásra, elményeik, tapasztalataik megosztására.

„Jó gyakorlat”: Az IKSZ koordinátor tanár összegzi a tanulók fogadószervezetekről, a végzett munkáról elmondott tapasztalatait, véleményét. Ezeket a koordinátor osztályfőnöki órák keretében megosztja az IKSZ-t még el nem végzett tanulókkal, ezzel is segítve IKSZ-es munkájukat.

Fegyelmező intézkedések

Sajnos időről időre előfordul, hogy a már elvállalt feladatot sokan lemondják, az is megesik, hogy az utolsó pillanatban (pl. pár órával a program előtt) vagy egyáltalán nem is jelzik, hogy ők nem fognak elmenni. Ez több szempontból is aggályos. Egyrészt rontja a közösségi szolgálat **pedagógiai nevelésben betöltött szerepét**, hiszen így a diákok nem tanulnak felelősségvállalást; az rögződik bennük, hogy ha egy már elvállalt feladat hirtelen kényelmetlenné válik, akkor abból bármikor ki lehet lépni. Másrészt a társaiknak is ártanak vele, mivel a fogadószervezetek számítanak a munkájukra, és ha ez többször is megesik ugyanannál a szervezetenél, akkor az iskolát fogják megbízhatatlannak tartani. Ebből adódóan a jövőben ritkábban vagy egyáltalán nem keresnek majd minket, és így a tanulók is kevesebb lehetőségből választhatnak. Harmadsorban pedig az iskolának is káros, hiszen romlik a jó híre.

A fenti nevelési célzat mellett a **fokozatosság elvét** is figyelembe vesszük.

- Aki első alkalommal lemondja, azt az IKSZ koordinátor tanára szóbeli figyelmeztetésben részesíti.
- Aki másodjára is lemondja a már elvállalt kötelezettségét, az osztályfőnöki figyelmeztetésben részesül.
- Ha ez többször megismétlődik, akkor az adott tanuló osztályfőnöki intében részesül.
- Ha valaki úgy nem jelenik meg a vállalt közösségi szolgálaton, hogy előtte nem értesítette a koordinátort, akkor osztályfőnöki figyelmeztetésben részesül.

Érvényes: 2019. szeptember 1-jétől